

NADESCIDA,

Nio sånger

af

JOHAN LUDVIG RUNEBERG.

HELSINGFORS,

J. SIMELII ENKA.

1841.

ANDERSON.

No. 100

ANDERSON.

Imprimatur

J. M. TENGSTRÖM.

JOHN L. LUDVIG HENNING
LUTICA SÖDERGÅRD

REKLAM ÖFVER

5. SINGELN ENKA

1871.

N A D E S C H D A .

Första Sången.

WADSCHEDA.
Första Sång.

1847

MÖNSTER 1. N. 2.

Första Sång.
Lilla ville jag i blommar stå

Wolfs mottar i sin leas Öls
At Öls evottas gul flöcker
Till Mottas sig skynas gläd en löst
Med sin perbestans böljas skatt
Vid den lille bäckens blomstränd
Lick en flöck, konstnärsmän,
Stelt en blomms älske blommar hon
Och med blomms blomms sammanslutt

Första Sången.

Om han kom den sköne ynglingen,
Om jag såg hans svarta ögas blyxt
Som jag honom nyss i drömmen såg,
Hölja ville jag i blommor mig. —

Volga mottar i sin famn Okà,
Af Oka emottas gul Moskwa,
Till Moskwa sig skyndar glad en bäck
Med sin perlbestänkta böljas skatt.
Vid den lilla bäckens blomsterstrand
Gick en flicka, femtonårig nu,
Sjelf en blomma sökte blommor hon
Och med blomma blomma sammanknöt.

Långt hon hunnit i sitt ljufva värf,
På sitt hufvud bar hon ren en krans
Af stellarier och dianther små,
På sin barm en nyss utslagen ros
Sammanvuxen med en rosenknopp,
Och kring medjans smärta, veka bugt
Hon en gördel af violer bar.

Än likväl hon knöt en rik guirland
För sin klädningsfäll och talte så:
”Om han kom den sköne ynglingen,
Om jag såg hans svarta ögas blix, t,
Som jag honom nyss i drömmen såg,
Hölja ville jag i blommor mig,
Skyla ljuft slafvinnans mörka drägt,
Och i färg en rosenbuske lik
Möta honom blott med ljus och doft.
Men, o sanct Georg, han kommer ej,
Blott en drömbild är Nadeschdas vän.”

Sucken togs af strandens flägt i famn,
Sänktes sakta på en bubbla ned,
Och med bubblan flöt den bort sin kos;
Och Nadeschda bröt en ros igen,

Leende, förklarad, glad som nyss.

Så omsider kom hon till en bugt,
Der från yra lekar hvilande
I en bädd af blommor böljan låg;
I dess spegel, blank och silfverklar,
Ville nu slafvinnan se sin bild.

När hon, öfver bäckens hvila då
Stilla lutande sitt hufvud ned,
Såg sitt milda anlets unga vår,
Steg en tår i hennes öga opp,
Väcktes sorg på nytt i hennes barm:
"O Nadeschda-blomma," sade hon,
"Arma flicka, hvarför pryda dig,
Äfven utan prydnad osällt skön!
Ej för egen sällhet fostras du,
För ditt eget hjertas glada val,
För en yngling, som din kärlek är,
För en herres nyck du växer opp,
Till hans druckna blickars mål kanske,
För att tjusa, mätta och försmås."

Så hon sade, och från hufvudet

Tog hon kransen, tog ifrån sin barm
Rosenstjelken, tog sin gördel sist,
Kastade dem vidt i bäcken ut,
Talande i stilla klagan så:
”Tag, o bäck, Nadeschdas smycken du,
Låt dem följa till Moskwa din våg;
Med Moskwa de skynda till Oka,
Och Oka dem för i Wolgas famn;
När med Wolga sen de hafvet nå,
Finna de min drömnda ynglings bild,
Gränslös, blodlös, famnlös är ock han,
O i drömmar blott omfamnelig.”

Knappt den sköna flickan talat så,
När Miljutin, hennes fosterfar,
Silfverhårig, lutad mot sin staf,
Flämtande af trötthet stället hann,
Glad sin dotter fann den gamle nu,
Hof sin röst och talte snabba ord:
”O Nadeschda, hvarför irrar du
Lik en vild kanin kring nejderna,
Söker lunders gröna gömslen, dväljs
Tyst bland väpplingen vid bäckars strand?
Se från gård till gård i byn jag gått,

Gått från höjd till höjd, från dald till dald,
Fåfångt letande ditt lätta spår;
Nu i solens hetta är jag här.”

Så han sade. Till den gamle då
Blygsamt steg den sköna flickan fram,
Förde ödmjukt böjd hans grofva hand
Till sin rosenläpp och frågade:
”O Miljutin, gode fosterfar,
Hvarför sökte du Nadeschdas spår?”

Talte då den åldrige till svar:
”Dotter, i den stora byn är fröjd,
Full af jubel hvarje hydda är,
Gälla sånger, balalajkors klang
Ljuda gladt och fylla rymderna.
Gamla, unga, rika, fattiga,
Alla bära högtidsdrægter ren,
Gossar växla sina hattars band,
Flickor kransa svarta lockars natt.
Derför sökte jag Nadeschdas steg,
Att i blomsterhöljda tärnors ring
Ej Miljutins glädje saknas får.”

**"O min dyre fosterfader, säg
Hvarför smyckar folket sig i byn?"**

**"Derför smyckar folket sig i byn,
Att på slottets vida gård i dag
Bygdens skaror skola samla sig,
Fäder, mödrar, flickor, ynglingar."**

**"O Miljutin, dyre fosterfar,
Tomt är slottet sedan många år,
Andar blott bebo dess öde rum,
På dess stängda gårdar gräset gror.
Hvem skall öppna slottets portar nu,
Hvem har bjudit folket samlas der?"**

**Och den gamle gaf ett öppet svar:
"Flicka, du din fosterfaders hopp,
Vet att tvenne falkar fostrats opp
I vår furstes slott vid Wolgas flod,
Tvenne furstesöners ädla par.
Till sin dödsbädd deras fader nyss
Båda kallat, talt i frid och sagt:
"Mulne Dmitri, du min yngre son,
Du skall lefva med din moder här**

I mitt glada slott vid Wolgas flod;
Glade Woldmar, stolte yngling, du
Skall bebo vårt stamgods, sprida ljus
I mitt mulna slott invid Moskwa.
Så han talat, arvet skiftadt är. —
Derför jublar fröjden nu i byn,
Att den glade fursten blifvit vår,
Derför festligt smyckar folket sig,
Att den ädle kommer hit i dag,
Derför samlas vi på slottets gård,
Att vår unge fader så befallt.
Upp Nadeschda, kom då, följ mig åt!
Under vägen bryter rosor du
För din lock, din barm, ditt smärta lif.
Smycka skall min dotter sig i dag,
Hon, den skönsta utan prydnad, skall
Nu till prydnad skönast bli också,
Att då furstefalkens öga sen
Våra tärnor spanar ungdomsgladt,
Det må dröja vid Nadeschda snart
Med en blick, som blir vår hyddas ljus,
Blir ett solsken för vår framtids dar.”

Så han sade. Stum en vingad stund

Stod hans dotter, mot den gamle spötskt
Hennes bruna ögas vrede flög.
Snart dock mildrad af hans milda lugn
Kysste hon hans pannas silfverlock
Och till honom talte dessa ord:
”Gå Miljutin, gode fosterfar,
Gå förut i sakta vandring hem!
Bada måste jag i bäcken här,
Om kanske ett dammkorn eller två
Under värmen fäst sig på min hy,
På min röda kind, min hvita hals;
Sen för fursten vill jag pryda mig,
Träda smyckad fram på slottets gård.”

Sakta vandrade den gamle hän,
Långsamt stapplande på stigen fram;
I hans inre lekte tankar dock
Med en anad framtids gyllne dar.
Så den dunkla lunden nådde han.

När Nadeschda honom vandra såg,
Följde hennes blick hans tysta färd,
Tills emellan gröna björkars löf
Sista skynten af hans dräkt försvann.

När i lunden han försvunnen var,
Följde hon med örat än hans gång,
Tills i sommardagens vida frid
Stegens sista lätta ljud dog bort.

När hon ingen såg och hörde mer,
Gick hon än en gång till bäckens rand,
Böjde lätt sitt hufvud öfver den
Och i vattnets spegel såg sin bild.
Men i sorg hon talte milda ord:
”Sörj Nadeschdas vän, du ljufva bäck,
Att din klara våg ej skölja kan
Dessa rosenlemmars fågning bort.
Skall jag bada i din lugna famn,
Skall jag arma blomstersmycka mig?
Då jag ville två i dig min kind,
Om dess rodnad kunde tvättas af,
Då jag ville två min barm i dig,
Om dess mjella hvithet flöt sin kos,
Då jag ville blomstersmycka mig,
Om med blomstren jag fick vissna sjelf!”

Sagdt; och af sin egen fågning qvald
Sänkte hon sin hand i bäckens djup,

Grumlande i hast dess spegelvåg.
Rubbad var den sköna bilden nu,
Störd, förvirrad, mulen, dyster, vild;
Men den ädla flickans öga log:
”Sådan, unge furste,” sade hon,
”Skall slafvinnan på sin faders bud,
Om han vill det, träda för din syn,
Ej en låga väcka i ditt bröst,
Men en flygtig fasas kyla blott.”

Och hon gick från bäckens blomsterstrand,
Följde tyst en stig mot slottet hän,
Under vägen ordnande sin dräkt.
Ej af blommor, men af starrgräs knöt
För sitt hufvud hon en sorglig krans,
Bröt en tistelkrona, fäste den
Till ett smycke på sin höjda barm,
Och af halm en gördel sammanvred,
Yppigt fjättrande sitt smärta lif.
Så till furstesonens höga slott
Styrde nu slafvinnan tyst sin färd.

Grundande i hast dess spögelsig
 Klubbad vor den sköna bilden nu,
 Ständ försvand, anden, drösten, vilde
 Men den ällra lichte öga loge
 "Sahan, unga luste," sade hon,
 "Skall stasition på sin färders bud.
 Om man vill det, trass för din syn.
 Ej en lags raska i ditt budet,
 Men en lätta lags, i ditt budet."

N A D E S C H D A.

Andra Sången.

Och hon gick från bäckens blomsterstrand,
 Följde lät en stig mot stottet bänk,
 Under lätta ordande sin drösten,
 Ej en lags raska i ditt budet,
 För ett budet på en sorglig lags,
 Bröt en stasition, lyste den
 Till ett kargt på en höga hamn,
 Och af halm en kordel kommande,
 Yngst stasition sitt första till,
 Så till lags raska på sin färders bud,
 Störde en stasition, lyste den
 Och under sin lags raska,
 Och en lags raska på sin färders bud,
 Och en lags raska på sin färders bud,
 Och en lags raska på sin färders bud,

Andra Sången.

Och strax han kallar sin käcke slaf:
 "Fort, hemta min hingst, Iwan!
 Gör falcken färdig, min hvita falk
 Skall blänka i skyn i dag."

**Moskwa, du gula, du lugna flod,
 Hvad dåm vid din blomsterstrand!**

Ett dammoln rullar i hvirflar fram

Och brusar förbi din våg. —

Är det af hjordar en mättad här,

Som stormar till stallen hem?

Är det orkanen, som hvälfver vild

Den glödande vägens sand? —

Hur lemna hjordarna lundars skjul,
Då solen är högt ännu,
Hur dånar stormen bland asp och lind
Och stör ej en gren, ett löf?

Det moln som följde din strand, Moskwa,
Nu störtar det ned till dig,
Nu når det bryggan, som speglad hvälfs
Högt öfver din böljas djup.

Hvad sken! ur dunklet en guldsmidd vagn
Framljungar i ljus på bron,
Som viggas blixtra Jokejer fram
Och eldiga hingstars glans.

En furstlig skara den skimrar nu
I landtliga bygders lugn;

Det är furst Woldmar, den glade, sjelf,
Med honom hans mulne bror.

Den tropp, som hann som en stormvind bron,
Har stannat på motsatt strand.

Furst Woldmar korsar sin pannas hvalf,
Han korsar sitt unga bröst:

"Hel, så han talar, "du vackra jord,
Du leende himmel hel!

Och hel dig, broder, välkommen var,
Här ser du mitt sköna arf!"

Då höjer Dmitri sitt öga mörk,
På nejderna blickar han,

En stund han tiger och skådar blott,
Omsider han talar så:

"Ett fält oss möter af skördar tyngdt,
Ett annat af blommor höljs,

Vid randen vinkar en ändlös skog,
För jägarens fröjd ett hem,

Och fjerran tindrar i solens färg
Ett torn af ditt ärfda slott;

Skall jag det noga betrakta allt,
Att finna hur säll du är?"

"Min broder," svarar furst Woldmar mildt,

"Hvad kyler ditt hjertas vår?

Ej för att väga min lott mot din
Jag viste mitt glada land;

Välkommen, ville jag säga blott,
Din broder är nu din värd,

Kom, dela vänligt hans salt och bröd,
Snart delar han vänligt ditt!"

Så sagdt, han räcker sin hand till frid,

Furst Dmitri den fattat har:

"Här bränner solen oss," säger han,

"Af dam vi förqväfvas här.

En gångstig ser jag vid flodens strand,

Den tyckes ju nå ditt slott;

Jag väljer stigen, ur qualmet snart

Min fåle mig bära skall."

Och strax han kallar sin käcke slaf:

"Fort hemta min hingst, Iwan!

Gör falcken färdig, min hvita falk

Skall blänka i skyn i dag!"

Furst Woldmar springer ur vagnen lätt,

Sin skara befaller han:

"Till slottet skynda på förhand, folk,

Förkunna min ankomst der.

Min bror vill jaga, min ädle gäst

Vill pröfva min park en stund,

Må folket samlas, vi komma snart,

Nu följer oss ingen här!"

Så sagdt, på frustande gångarns rygg

Han kastar sig vindsnabb opp.
Furst Dmitri tyglar sin stolta hingst
Med fradgiga betsel ren,
Sin falk han bär på sin höjda hand,
Hans broder emottar sin,
Och vagnen rullar i dam sin kos,
Och skarorna fly med den.

Öfver jorden blånar himlen,
Under himlen grönskar jorden,
Leende mot jord och himmel
Strålar mellan båda dagen.

På den dagbelysta jorden
Skimra blommor, glänsa vatten,
Skjuter ock en skog i höjden,
Skiftande af ljus och skuggor.

Men på ängen framöm skogen
Står en björk af sekler ammad,
I dess topp en dufva sitter;
Hvarifrån är dufvan hemma?

Icke i den vilda skogen
Har sin moders bo hon lemnat,
Fostrad är hon under skygdet
Af en fridfull menskoboning.

Från en ringa hyddas torftak
Mången morgons ljus hon skådat,
Sänkt sig stundom ned att plocka
Korn ur vänligt sträckta händer.

När den blåa vingen vuxit,
Har hon flugit ut till lunden,
Gungat på dess grenar, badat
I dess svala bäckars vatten.

Och hon sitter nu i toppen
Af en enslig björk på ängen,
Pickar sina fjädrars skimmer,
När två furstesöner nalkas.

Och den ena fursten stannar,
Och han talar till den andra:
”Sakta, Dmitri, ser du dufvan,
Lös din ädla falk, min broder!”

Och den mulne Dmitri svarar:
"Parkens ägare är dufvans;
Din var ständigt första lotten,
Woldmar, jag är van att följa."

Men furst Woldmar talar glädtigt:
"Bort med mörka ord, min broder!
Lös din falk och låt den stiga,
Jag vill lösa min tillika."

Och mot himlens blåa rymder
Sväfva snart två hvita falkar,
Kretsa högre opp och högre,
Spanande ett byte båda.

Och på engång se de dufvan
I den ljusa björkens krona,
Och på engång skjuta båda,
Lika viggjar, ned på rofvet.

Men vid trädets topp i fallet
Möta falkarne hvarandra,
Öga blixtrar vildt mot öga,
Och mot vinge klappar vinge.

Och en blodig strid är börjad
Mellan falkarne i flykten;
Ingendera unnar bytet
Åt den hotande rivalen. —

Men från qvisten, der hon sutit,
Skyndar skrämnd af dånet dufvan;
Nära, nära är förföljarn,
Och den kända hyddan fjerran.

Och hon blickar kring med bäfvan,
Ser två menniskor i nejden,
Nästa ögonblick i trygghet
Sitter hon på Woldmars skuldra.

Mellan falkarne i höjden
Slutas striden i detsamma,
Och med slappad vinge fladdrar
Woldmars ädla falk och faller.

Segrarn, nu allena vorden,
Lyfter sig mot skyn ånyo,
Jaga vill han, dufvan söker
Med en eldblick än hans öga.

Och han märker henne, sjunker
Stjernlik i sitt fall mot rofvet,
Och han vidgar djerf sin guldklo
Öfver Woldmars dufva redan:

När furst Dmitri, mörk af vrede,
Vill hans vilda ifver hejda
Och med knoppen af sitt ridspö
Fäller honom död till jorden.

Tystnad rådde några stunder,
Tills furst Dmitri börjar tala:
"Woldmar, om min falk jag skonat,
Vore ej din dufva mera."

"Det är sannt, min ädle broder,"
Svarar Woldmar i förundran,
"Hårt dock varit, om hon röfvats
Från den drömmande beskyddarn."

På sin hvita falk i stoftet
Pekar Dmitri och han talar:
"Detta offer för din glädje,
Vet du Woldmar hvad det kostat?"

Woldmars klara panna mulnar,
Och förtrytsam tar han ordet:
"Var din falk dig dyr, min broder,
Upp, välan då, nämn mig priset!"

Hvad som köpts kan åter köpas,
Hvad som kostat kan betalas;
Men ett värnlöst hjertas tillit
Skänks blott, fås blott, köpes icke."

Ödsligt drar sin mund till löje
Dmitri och han talar åter:
"Det är godt, min ädle broder,
Att min falk du vill betala.

Och du önskar höra priset:
Alltför mycket den ej kostat,
Tvenne läppars purpur bara,
Tvenne rosenröda kinder,

Tvenne armar, i hvars bojer
Denna hals var stundom sluten,
Tvenne dunkelbruna ögon,
Som då köpet gjordes greto."

Så med ödsligt lugn han talat,
Och furst Woldmar svarar dyster:
”Mer än hundrade slafvinnor
På mitt ärfda gods jag äger;

Välj bland dessa en, o broder!
Om du aktar en för ringa,
Välj dig tvenne, välj dig trenne,
Tills min skuld du finner gäldad.

Tvåfaldt hundra läppers purpur,
Tvåfaldt hundra rosenkinder,
Lika många blomsterarmar,
Broder, är jag herre öfver;

Och jag bjuder hvad jag äger,
Ett blott kan ej Woldmar bjuda,
Tvenne dunkelbruna ögon,
Som då du försmår dem gråta.”

Knappt han sagt det, när en flicka
Syns bland stammarne i skogen,
Fram mot slottet tycks hon skynda,
Syns och skymtar och försvinner.

Och furst Dmitri ler och talar:
”Såg du tärnan, ädle broder,
Säkert en ibland de många,
Mellan hvilka jag får välja.

Starrgräs bar hon på sitt hufvud,
Kring sitt lif af halm en gördel; —
Min slafvinna log i blommor
Då hon väntade sin furste.”

Sagdt. Furst Woldmar tiger harmfull,
Vill ej tala, vill ej svara.
Dagen skrider, och till slottet
Skynda under tystnad båda.

NADESCEDA.

Tredje Sången.

WANDERBÜCHER.

Triebts Sängen.

Heute sind wir wieder
auf dem Wege nach
Hause, und wir
singen die
Triebts Sängen.
Die Sängen sind
so schön, und
so lieblich,
dass wir
nie müde
werden,
wenn wir
singen.
Die Sängen
sind die
Liederschatz
des Volkes,
und wir
sollen sie
nie vergessen.
Die Sängen
sind die
Kraft des
Herzens,
und wir
sollen sie
nie verlieren.
Die Sängen
sind die
Licht der
Seele,
und wir
sollen sie
nie verlöschen.
Die Sängen
sind die
Wahrheit
des Lebens,
und wir
sollen sie
nie verleugern.
Die Sängen
sind die
Freude des
Herzens,
und wir
sollen sie
nie verlassen.
Die Sängen
sind die
Hoffnung
des Volkes,
und wir
sollen sie
nie verlieren.

Tredje Sången.

Så har hon andats bönen varma sommarfläkt
Emot den älskade, och nu
Hon dröjer knäböjd, ber med läppens ljud ej mer,
Men med sitt ögas kärlek blott.

Från dal och höjder menskoskaror strömmat ren.
Den ljusa nejdens glada folk
I högtidsdräkter hvimlade på slottets gård
Och väntade sin furste ren.
I tyst förundran kring hans rika vagnars prakt,
Hans guldbesmidde tjenare,
Sig smögo qvinnor, gubbar, män och ynglingar,
Betraktande med häpnad allt.

Miljutin blott, den gamle, silfverhårige,
Tog i de andras fröjd ej del,
Sitt ögas ljus han saknade, sin ålders hopp;
Nadeschda än ej kommen var.

Men nu på skimmerhvita hingstar spränger fram
Ur skogens djup ett ryttarpar,
Och folket stormar jublande till slottets port,
Från hundra läppar ljuda ord:

”Hel, Hel vår Furste! dag han bringar, dagen lik,
Af ljus en fåle tyglar han,
En dufva bär han på sin arm, så bäre han
Sin mildhet med till trogna barn.”

Så yttras högt af hoppfullt glada hjertan ord,
Och ödmjukt mot de kommande,
På slottets gård, i portens hvalf och utanför,
Sig folket sänkt på böjda knän.

Och fursten kommer, men med mörker kommer han,
Hans mund ej ler, hans öga ej,
Hans mulna hälsning skrämmer blott hans trogna folk,
Och häpna tiga skarorna.

Åt deras tystnad fröjdar sig furst Dmitris själ:
"Min broder," säger han och ler,
"Finns lif i dessa menskor eller ser jag här
Det gamla slottets andar blott?
I sanning, så till stumhet vill jag öfva in
Mitt eget goda folk engång,
Att då jag nalkas ej mitt öra störas må
Af någon glädjes jubelsorl."

Han talat, och hans broder har hans ord förstått,
Sin häst på stället hejdar han,
Ser nära sig Miljutin, vinkar honom fram
Och frågar med förborgad harm:
"Hvad gör att mina bönder sakna mod och ljud,
Då deras furste hälsar dem,
Är han ett himlens straff, ett fruktadt gissel här,
Som möts af mörka blickar blott?"

Så sagdt. Sitt hvita hufvud böjer ödmjukt ner,
Den åldrige och ger till svar:
"När solen strålar, höge furste, mild och klar,
Är jorden strålande också;
Men ve, när solens ljusa anlet skymms af moln,
Då mulnar jorden ock i sorg."

Han slutat knappt då han sin fosterdotter ser. —
Den ädla flickan kommit nyss
Och ställt sig obemärkt i andra tärnors krets;
Den gamle varsnar henne nu.
Sitt svar, sig sjelf, sin furste, allt förgäter han,
I häpen harm vid hennes syn,
Och skyndar fram och vill från hennes lockars prakt
Den vilda kransen rycka bort.

Då klappar käckt furst Dmitri sina händer hop
Och brister öfverljuddt i skratt:
”Se, se, o broder, hvilken förespråkerska
Den gamle går att söka nu!”

Så talar han. Furst Woldmar ser sig om och ser
Den halmomgördlade på nytt,
Och dubbelt harmfult väcks hos honom minnet opp
Af hennes bild i skogen nyss:
”Hit,” ropar han, ”du halmnymf, gräsbekransade,
Kom hit! en brud jag låft engång
Min slaf, min gäck, min gamle portvakt, min Andrej,
Och du skall bli hans sköna val.”
Den sköna flickan hör sin furstes bittra ord

Och blickar stel af fasa opp.
O himmel, detta vreda ögas dunkla glans
Och denna mulna pannas hvalf
Och detta ädla anlets vår hon sett förut,
Sin drömda yngling känner hon.
Densamme är han, blott ej ljus, ej mild, som när
I drömmen hon hos honom satt
Vid bäckens strand och glömde bäckens spegelvåg
Och speglade sin själ i hans.
Dock flydd är fasans kyla, fasa kan hon ej
För honom, för sin himmel ej;
Blott gråta kan hon, smälta ljuft i tårars dagg
Och älska, tillbe och förgås.
Och utan fruktan, som om fromt till stilla bön
Hon för sin hyddas helgon trädt,
Hon nalkas Fursten, böjer knä på vägens sand
Och sluter händerna och ber:
"Nadeschdas herre, skåda din slafvinnas tår
Och vredgas på den arma ej!
I bättre smycken hon en bättre lycka klädt,
Om lifvet unnat henne den.
Min krans är dystert, och min gördel gör din harm;
O, när jag knöt dem, tänkte jag:

Som jag så fattig denna halm ej vuxit har,
Ej detta gräs så glädjelöst.
Dock gärna, furste, för din vilja ville jag
I blommor byta sorgens drägt
Och taga denna skarpa tistel från min barm
Och gömma i mitt hjerta den.”

Hon talat så, och från sin hjessa lyfter hon
Den yppigt vilda kransen bort
Och löser halmens gördel från sitt smärta lif
Och blickar opp på nytt och ber:
”O furste, furste, glöm af nåd din vrede nu,
Ett flyktigt ögonblick, ej mer,
Låt mig ditt anlet se, hur det i mildhet syns,
Och låt mig tacka dig och dö!”

Så har hon andats bönens varma sommarfläkt
Emot den älskade, och nu
Hon dröjer knäböjd, ber med läppens ljud ej mer,
Men med sitt ögas kärlek blott.

Och se, på detta höjda öga länge ren
Orörlig hvilar Woldmars blick,
Han tala vill, en suck af tjust beundran är

Hans fulla hjertas enda språk.
En sådan skönhet ej vid Wolgas strand han sett,
I dina salar ej, Moskwa;
I omotståndlig blid förtrollning snärjs hans själ,
Och vaken tycks han drömma blott.

Då närmar sig furst Dmitri, segerleende,
Och hviskar till sin broder tyst:
”För falken, Woldmar, du mig en slafvinna låft,
Välan då, denna är mitt val.”

Sitt löfte nyss i skogen mins furst Woldmar nu,
Och ur sin dröm han spritter opp,
Hans blickar irra länge utan gräns och mål,
Och från hans kinder blodet flyr.
Omsider dock med kraft han fattar brodrens hand,
”Ditt val du äger,” talar han,
”Men en slafvinna, broder, blott du välja får,
Och denna flicka — hon är fri.
Fri är hon buren; den, som till en engel föds,
Är fri, ifrån sin födslostund,
Och frihet ger jag henne nu, som gåfva ej,
Men endast som bekräftelse.”

Och åter till slafvinnan mild han vänder sig:

”Stå upp Nadeschda,” säger han,

”Din rymd är flägtens rymd, din verld är fågelns verld,

Du äger ingen herre mer.

Men, arma dufva, tvenne furstefalkar se

I mäktig täflan ned på dig;

Hvart vill du styra nu din späda vinges flygt,

Hvar vill du söka skygd för dem?”

Då står den sköna flickan opp och kysser gladt

Furst Woldmars hand och talar så:

”Der nyss i skogen den förföljda fann försvar,

Der skall jag äfven finna mitt.

Till dig jag flyr, o furste, unnan farans hot,

Hos dig jag finna skall beskydd,

Ditt eget ädla hjertas nåd skall rädda mig

Ifrån din broders falk och din.”

En blix af purpur flammor opp på Woldmars kind,

Dock utan svar en vink han ger

Sin mulne broder, och i slottets salar snart

För skaran Fursteparet döljs.

Det sjungs, att under qvällen i fadersborgen sen

Från rum till rum furst Dmitri gått,
Ibland en blick åt flydda åldrars minnen gett
Och stridt sitt hjertas strider stum.

Först då när sist till aftonbordet furstarne

I dyster sämja satt sig ned,
Har Dmitri trenne gånger höjt sitt glas och tömt
Champagnerdrufvans eld och talt.

Och vid sitt första glas han nämnt furst Woldmar säll,
Som fri i egen boning satt,

Då sjelf i hemmet han en moders myndling var,
Fast tvilling med sin broder född, —

Och tömt en skål för den, som, utan lyckans gunst,
Förstår att trotsa hennes nyck

Och med en obemantlad viljas spotska mod
Kan skapa sina öden sjelf.

Och vid sitt andra glas sig sjelf han lycklig nämnt,
Att sveklös han besviken var,

Och tömt en skål för den, som, då sitt ord han gett,
Kan krossas, men ej rygga kan.

Och vid sitt tredje glas han stått från bordet opp
Och stött sin broders glas och sagt:

”En skål för dig, furst Woldmar, ur hvars röfvarhand
Jag min slafvinna röfva skall!”

Men samma natt, så sjungs det, vid Miljutins tjäll
En ryttare i vapen höll,
Den trognaste ibland furst Woldmars tjenare
Den vapenklädde ryttarn var.
Och vid den låga hyddans dörr sin häst han band
Och såg sig om och trädde in
Och kom, om några korta stunder, ut igen
Och följdes af Nadeschda då
Och lyfte flickan lätt på sadelknappen opp
Och svängde sig i sadeln sjelf
Och lät den ystra fålen pröfva sporrens udd
Och flög sin kos som natten tyst.

Förborgad länge var för alla flickans lott,
Försvunnen från sin bygd hon var,
Och folket teg i häpnad, eller sjöng en sång
Om furste-tjenarns dunkla flykt.
Och spordes någongång Miljutin, skakade
Den gamle stum sitt silfverhår
Och såg mot vägen, der hans glädje skyndat bort,
Tills blicken skyndes af en tår.

NADESCHDA.

Fjerde Sängen.

Fjerde Sången.

Otaligt har jag frågat,
En fråga för hvar timme,
Som vinter ägt och sommar,
Sen jag ditt öga skådat.

**Till Kamas tysta nejder,
Från hofvets glans och flärden,
En fursteenka flyttat,
Af lyckans gunst förlåten,
Vid flodens brädd en boning
Hon valt i lindars skugga,
Tre unga döttrars skönhet
Var hennes modersglädje.**

Mot denna lugna boning
Log månen klar, en afton,
Och i dess parker lekte
Med skuggor vårens vindar,
Förföljde och förföljdes.

Då satt bland dessa skuggor,
I dessa vindars värma,
I dessa gömda parker,
En yngling och en flicka,
De språkat tyst i qvällen.

De talte, mellan kyssar,
Ännu ett ord och många.
Som lätta skyar födas
På blåa sommarhimlen,
Än purpuröfvergjutna,
Än skära, silfverhvita,
Än dunkelbleka, mulna,
Så föddes i en himmel
Af deras kärlek orden.

Och ynglingen han talte:
"Otaligt har jag frågat,

En fråga för hvar timme,
Som vinter ägt och sommar,
Sen jag ditt öga skådat;
Och ren högt öfver kullen
På fästet månen stigit,
Och qvällens stunder ila,
Och än jag ville fråga.”

Och flickan log och sade:
”Otaligt har jag svarat,
Ett svar för hvarje glädje,
Min furstes nåd beredt mig.
Hur säll i denna boning
Jag lefvat, gömd och skyddad,
En syster ibland systrar,
En dotter hos en moder,
Allt, allt jag sagt och svarat,
Och än jag ville svara.”

Den unge fursten talte:
”I denna lugna boning,
En dyr väninnas fristad,
Af veka händer vårdad,
Sin blomstersjäl min blomma

Har vecklat ut i fågring,
Hon lärt att känna mycket,
Att lösa mången fråga,
Ett vet likväl hon icke,
Hvaraf min sällhet kommer,
Då hennes kyss jag möter.”

Den sköna flickan talte:

”En seglare på hafvet
Är nu min unge furste,
Han varsnar icke stranden,
Men möts dock af dess dofter;
Då undrar han och söker
Och tror, att sjelf han gömmer
Hos sig en skatt af blommor.
O furste, denna sällhet,
Som vid min kyss du känner,
Den är min sällhet endast,
Som doftar dig till mötes.”

Men fursten log: ”O flicka,
Säll dubbelt du, som äger
Din sällhet som din egen.
När jag, den arme seglarn,

Är från min blomstrand borta,
Då skimrar för mitt öga
Ej någon glädje mera;
Ett ödsligt haf är verlden,
I höjd och djup är tomhet,
I hjertat sorg och saknad.
Sannt har Nadeschda talat,
Ett lån blott är min glädje,
Den finns hos henne ensam."

Sin flickas hand han fattat,
Han log ett vårligt löje:
"Min glädje nu jag känner,
Hvad gör Nadeschdas glädje?"

"Min kärlek gör min glädje,
Så är den oförgänglig
Och flygtar ej som furstens."

"Din kärlek gör din glädje,
Så svara hvad är kärlek?"

Hon log ett vårligt löje:
"Min furste," så hon sade,

”Han vet det ej, han frågar;
O att jag sjelf det visste!
Ett vet jag, att mitt sinne,
I fordna barndoms dagar,
Var som en snö på bergen
Emellan jord och himmel,
Så lugnt det var, så fredadt,
Så hvitt, men ock så kyligt.
När solen kom deröfver,
Ett ögas varma strålar,
Då smälte det i floder
Af känslor och af tankar,
Blef fritt och mätte rymder
Tillförne obekanta,
Blef varmt och blef en spegel
Att fatta blåa himlen
Och jordens blomster-fägring
Och i sitt djup förvara
Det blida ögat ständigt.”

”Och hvems, o flicka, säg mig,
Var detta blida öga?”

Hon svarte ej, hon sänkte

Sitt strålomgjutna hufvud
Mot furstens skuldra sakta.
Då kom en fläkt och flydde
I lek emellan löfven,
De skälfde, skuggan skälfde,
Och månens skimmer, gjutet
På flickans svarta lockar,
Bröts ljuft i stilla darrning.

En stund förflöt i tystnad,
Då höjde lätt sitt hufvud
Den sköna flickan åter:
”Otaligt”, så hon sade,
”Har nu min furste frågat,
En enda fråga ville
Nadeschda få besvarad:
Två gånger ren mitt öga
Sett dessa lunder löfvas
Och löfven åter falla,
Och endast tvenne gånger
Min furste här besökt oss.
Han sagt dock, att hans glädje
Finns här, ja här allenast,
Hvi kommer han så sällan?”

En skugga, löfvens skugga,
Kanhända hjertats äfven,
Föll nu på furstens anlet,
Men så till svar han talte:
"Nadeschda, kejsarstaden
Och krigarärans tjusning
Och hofvets prakt och nöjen
De hålla Woldmar fången."

Den sköna flickan sade:
"Två gånger blott mitt öga
Sett dessa lunder löfvas
Och löfven åter falla,
Och redan tvenne gånger
Har fursten här besökt oss.
När så af kejsarstaden
Och hofvets prakt han fångslas,
Hvi kommer han så ofta?"

Han log den unge fursten,
En suck dock var hans löje:
"O flicka," så han sade,
"Hur säll jag ville dröja
Hos dig i dessa lunder,

Med dig en boning söka
Långt bort från kejsarstaden,
Som fågelparet söker
Ett bo blott för sin kärlek.
Men, ack, hos dig en timme
Får ägas ej, blott stjälas.
Två mörka makter hota
Min sällhet oupphörligt,
Den ena är min broder,
Min moder är den andra.”

”Sin broder fursten nämnde,
Stör han en broders lycka?”

”Du mins en stund, o flicka,
Då mins den första gången,
Då våra blickar möttes,
Ditt hjerta och mitt hjerta.
Då var min broder nära,
Han såg dig, och din anblick
Spred i hans barm en låga,
Vild, dunkel, outsläcklig.
Sen denna stund en vålnad
Från nejd till nejd han irrar,

Ett mål blott har hans irring,
Han söker dig allena.
Nadeschda, från din furste,
Från alla jordens makter,
Från himmel och från afgrund
Hans våld dig rycka skulle,
Om han din fristad visste.”

”Min furste nämnt sin moder,
Har hon ej modershjerta?”

”Nadechda,” så han sade,
”Rall, dunkel, obeveklig
Och stolt är denna moder,
Natalia Feodorowna.
Ej lifvets späda fröjder,
Ej hjertats rätt hon aktar,
Monarkers nåd allenast
Och höga anors skimmer
Och slafvars mängd och stjernor,
På bragdens bana vunna.
O flicka, ej din skönhet
Hos dig hon skåda skulle,
Ej dina ögons himlar,

Ej denna själ, som spelar
Med dagrar och med skuggor
I dragen af ditt anlet;
Slafvinnan, blott slafvinnan
I dig hon skulle skåda,
Och visste hon min kärlek,
Hon slet dig från min sida,
Om stycken än dig följde
Af mitt förblödda hjerta.”

Sin arm liksom i bäfvan
Kring flickans lif han slutit,
Men mot hans skuldra lutad
Hon hördes sucka sakta:
”O mina barndomsminnen,
O ljufva fröjder alla,
Du sol i blåa rymden
Med dina liusa dagar,
Du jord med gräs och blommor,
O källor, floder, sjöar,
Förtrogna, dyra vänner,
Om jag er alldrig skådat!
O att i praktens salar
En fånge lik jag vuxit,

Blott skådat lampors skimmer
Och vandrat stel i glansen
Af guld och af juveler! —
Då ägde jag kanhända
Som Woldmar stora anor,
Då vore jag furstinna,
Fick älska den jag älskar
Och älskas ock tillbaka.”

Hon talte, ljuden dogo
På hennes rosenläppar,
Och fursten teg. — I himlen
Af deras kärlek föddes
Ej ordens skyar mera,
Och tyst och klar var qvällen.

NADESCHDA.

Femte Sängen.

Femte Sängen.

I långa tider ren

Han från sitt trogna folk har varit borta

Nu, lik ett fruktbart år,

Välsignelse till våra tjäll han bringar.

Ben tvenne år förgått,

Sen i sin hydda ensam blef Miljutin.

Det var en morgonstund,

Den gamle gått att andas vårens vindar.

En rön i blomning stod

På gården, under den han valt sin hvila.

Allena satt han nu,

Allena, ty Nadeschda var försvunnen;

En sparf, en svärm af bin,
I trädets topp, hans enda sällskap voro,

Då kom en gammal vän
Och helsade den gamle under rönnen:
”Miljutin, fröjda dig,
Ett budskap fullt af glädje jag dig bringar.”

Den åldrige såg opp
Och räckte handen åt sin gäst förtroligt:
”Hvad budskap bringar du?
Har landet vunnit frid med glans och ära,
Har segrens Gud i nåd
Beskrämat vår Zarinnas vapen åter?”

Den komne talte så:
”Långt närmare är fröjden oss, o broder;
Vår furste kommen är,
I natt vid slottet stannade hans vagnar.
I långa tider ren
Han från sitt trogna folk har varit borta,
Nu, lik ett fruktbart år,
Välsignelse till våra tjäll han bringar.
Från slottet denna dag

Får ej behovet vända hjälplöst åter,
Så har den ädle talt,
Och gâfvor regna der ur fulla händer.”

Miljutin drog en suck:

”Hvad vållar maktens mildhet,” så han sade,
”Har furstens blick igen
På en af våra tärnors fägring fallit?
I afton sluts kanske
Ditt öga, broder, under gyllne drömmar,
I morgon vaknar du
Och ropar, utan svar, din enda dotter.”

Han sagt det, och en tår
Låg kvar ännu i fårorna på kinden,
När skyndande ett hud,
Med rika skänker lastadt, hann den gamle:
”Hel dig, Miljut'n, hel!”
Så talte tjenarn och sin börda lade
För gubbens fötter ned,
”Hel dig och dina glada framtidsdagar.
Hör nu vår furstes ord:
Miljutin är af folket här den äldste,
Hans ålderdom skall bli

Som sommarqvällen full af ljus och glädje.

Från tufvan der han satt,
Upp stod den gamle, tog sin staf i handen,
Han svarte ej, han gick,
Han styrde tyst sin trötta gång till slottet.

Men i sin höga sal
Satt Woldmar nu med oförmörkad panna,
Han talte milda ord,
Sin gamle trogne tjenare han sporde:
"Wladimir, sen jag mins,
Från mina första år ditt hufvud grånat,
Nu säg, hur länge ren,
En skattadvän, dia furstes slägt du tjenat?"

Den gamle stod en stund
Men handen på sitt rika skägg betänksam,
Omsider skakande
Sitt hvita hufvud såg han opp och talte:
"Hur länge vet jag ej,
O furste, blott bekymret mäter tiden.
Hvad är att räkna år
För den, hvars lif en vårdag likt förflutit!

Jag var ett barn ännu,
När af er höga fursteslägt jag upptogs,
En yngling var jag, när
Er ädle faders första steg jag stödde.”

Furst Woldmar såg med nåd
Den åldrige och talade och sade:
”Wladimir från mitt slott
I morgon ren af tunga värf jag kallas,
Jag får ej dröja qvar,
Att ej ett oblidt öga ser min lycka.
Men du skall lefva här,
Din trohet här skall herrska i mitt ställe
Hvad du befäller skall
I slottet ljuda som min egen vilja.
En finns dock här, hvars bud,
Hvars ord, hvars minsta vink din lag skall vara
Men doldt, men obemärkt,
Att ingen dödlig anar hennes välde.
Af dig blott sedd och känd,
Beslöjad djupt för hvarje annan, kallas
I byn din dotter hon
Och är för dig allena herrskarinna.
Wladimir trogne, säg,

Har nu du fattat hvad din furste menar,
Och kan han resa trygg
Och veta att hans vilja ej försummas?"

Den trogne gubben log,
En blick af kärlek på sin herre fäste
Och förde gladt sin hand
Mot borgen af sitt trogna bröst och talte:
"O furste, gammal är
Wladimir ren för obekanta seder,
Att lyda var han van,
Af inga makter lär han mer ett annat."

Han talte dessa ord
Och gick på furstens milda vink ur rummet
Och ensam i sin sal
Blef Woldmar åter med sin tysta lycka.

Han dröjt ett ögonblick,
Då dörren uppläts dristigt af Miljutin,
Den åldrige steg in,
Af tjenarskaror fåfängt återhållen.
Först när af furstens blick
Han möttes, stannade han stum i vördnad

Och böjde djupt sitt knä,
Mot golfvet sänkande sin höga panna.

Från Woldmars anlet flög
Den skymt af vrede snart, som först der röjdes,
Och vänligt sträckte han
Emot den årbetyngde slafven handen:
”Miljutin”, var hans ord,
”Hvad gör att så din furste du bestormar?
Stå upp, hvad är din bön?
I dag går ingen sorg från denna boning.”

Den gamle drog en suk:
”O herre, ringa är den ringes klagan;
En lärka ägde jag,
Din hök har röfvat henne från min hydda.”

Furst Woldmar log med nåd:
”Ej svår i sanning är din sorg att hela;
Jag har en nektergal,
Den vill jag ge dig i din lärkas ställe.”

Den gamle drog en suk:
”O herre, ringa är den ringes klagan,

Dock helas ej hans sorg
Af milda ljud och uektergalars sånger.
En bild, en helgonbild,
En svag förgänglig bild af alm jag ägde,
Den var min hyddas skatt,
En röfvare, ifrån ditt slott, den stulit.”

Furst Woldmar log med nåd:

”Ej svår i sanning är din sorg att hela;
En bild af guld jag har,
Den vill jag ge dig i din almbilds ställe.”

Den gamle drog en suck:

”O herre, ringa är den ringes klagan,
Dock helas ej hans sorg
Af löftens glans och gyllne skatters skimmer.
En dotter ägde jag,
Hon var min lärka, hon var helgonbilden,
Hon en slavinna var,
Din mackt har tagit henne från mitt hjerta.”

Då såg furst Woldmar opp,
Hans panna strålade, hans kinder glödde:
”Miljutin, sade han,

”I dag går ingen sorg från denna boning.”

En suck, ett ljud, en ton,
Ett ord, ett namn flög nu från furstens läppar;
Och se den slutna, dörr'n
Till praktgemaken uppläts i dettsamma,
Och mera skön blott nu,
I purpurdagern af ett ljusnadt öde,
En rosig vårsky lik,
Stod för den gamles häpnä blick Nadeschda.

Furst Woldmar log med nåd,
Han tog den komnas hand i sin förtroligt,
Till gubben, der han stod,
Han förde fram hans sköna fosterdotter:
”Miljutin, trogne slaf,
För lärkan böjd åt dig jag nektergalen,
En helgonbild af guld
För den af alm, som togs ifrån din hydda.
Min gåfva du, försmått,
En dotter sörjer du, en späd slafvinna:
Jag en furstinna har:
Jag ger dig henne i slavinnans ställe.”

En tår, som daggens klar,
I purpur glödde på Nadeschdas kinder,
Och tyst och utan ord
Hon kysste leende den gamles panna.

Sjette Sängen.

NADESCHDA.

Sjette Sängen.

Hän i sitt slott, det höga, vid Wolgen flod,
I marmorsalen, emott bland bilderna
Af hädanglogus, lysande anses, satt
I glass Natalis Federovnas sjelf
Här, så furstinnans vilja bestämdt det, här,
Bland dessa vilbena, skulle först Dmitri stå,
Sen länge är i Sibirias baner ej sold,
In för sin moder trädde. — Som till en fest

En tår, som dagens klar,
 I purpur glädje på Nadeschans kläder,
 Och lyst och ståt erid
 Hög lyxigaste den gamla penne.

W A D E S C H A .
 Sjette sången

Sjette sången
 Wadescha
 Sjette sången

Men i sitt slott, det höga, vid Wadega's bod,
 I marmoralen, ensam bland bilderna
 Af händsångna, lysande äror, satt
 I glans Natalis Fedorowna sjell.
 Här, så furstinnans vilja bestemt det, hvar
 Bland dessa vittnen, skulle fört beaktas nu
 Sen hänga är i läderens kom vi ändå,
 In för sin moder värde, som till en karol

Sjette Sången.

O att du födt mig så, att de stjernors glans,
 Du nyss beundrat, tjusat ock mig! Ett barn,
 Af lekverk fägnadt, hade med svärdet jag
 Dem plockat glad och tömt i en lek mitt lif.

Men i sitt slott, det höga, vid Wolgas flod,
I marmorsalen, ensam bland bilderna
Af hädangångna, lysande anor, satt
I glans Natalia Feodorowna sjelf.
Här, så furstinnans vilja bestämt det, här,
Bland dessa vittnen, skulle furst Dmitri nu,
Sen långa år i fädernas hem ej sedd,
Inför sin moder träda. Som till en fest

Var salen ordnad, purpurgardinerna
Från alla bilder vecklade opp i prakt,
Och högst vid bordet, jemte furstinnans plats,
Stod, ställd för sonen färdig, en taburett.

Den stolta modren väntade, timmen slog,
Och in kom Dmitri, festlig som rummet ej.
Hans dräkt var vårdslöst ordnad, om ordnad ens,
En hvardagsdräkt, hans vanliga hemdräkt förr,
Hans blick var skygg, men spotsk på engång och mörk,
Och stjernlöst nattlig steg han till modren fram.

Ett ögonblick såg dyster furstinnan opp,
Som om mot sonens mörker hon mörknat sjelf,
Dock snart i höghet sträckte hon, ljusnande,
Sin hand mot fursten, tog från sin plats ett steg
Och rörde moderligt med en kyss hans kind.
"Min Dmitri", så hon sade, "välkommen var!
Med rättvis stolthet ser jag min ädle son
I sina anors strålande krets igen,
En oerfaren yngling ej mer, som förr,
Men pröfvad, van att handla, beredd kanske
Att sjelf sitt rum eröfra bland dem engång.
Min son, från hemmet länge du varit skiljd,

Hvar, hur, i hvilka nejder, i hvilket värf,
Har du ej yppat, jag det ej frågat har;
Min önskan varit sådan, jag velat så.
Åt sig, sin egen adel, sitt eget val
Af ärans banor, ville min ädle son
Jag öfverlåta, ville behålla blott
En rättighet, den bästa en moder har,
Den att få hoppas allt af ett älskadt barn.
Och nu, min Dmitri, frågar jag — dock ej jag,
Men dessa stumma bilder igenom mig —
Till hvilket mål du sträfvat, på hvilken glans
I ärans rymd din trånande blick du fäst?”

Så var furstinnans helsning. Hon satte sig
Och med ett tecken viste sin son hans plats.

En stund flög bort i tystnad, en vingsnabb stund.
Furst Dmitri teg, hans läppar ej än till svar,
Men till ett skugglikt leende rördes blott,
Och hög tog åter ordet hans moder då:
”Min Dmitri vill ej svara, vill tyst kanske,
Som dessa bilder fråga, besvara dem;
Välan, min stolta, strålande fröjd det är,
Att sjelf, för eget lugn, ej behöfva svar. —

Se opp mot denna qvinna, min ädle son,
Det svarta ögats glödande elddjup se
Och pannans hvälfning, skymd af en otämd lock!
Din moders ättemoder, af furstlig stam,
Bland stjernor född på Grusiens fjäll, hon var.
En son hon hade. Bort från sitt hem han for,
Som du, for tidigt, dröjde i åratat,
Som du, och ensam satt i sitt slott hans mor.
Då kom engång af hennes bekanta en,
En vän, ej sedd sen länge, Grefvinna född,
Fast med ett dunkelt vapen förenad då.
Med godhet dock hon möttes, förtroligt språk
Blef växladt, mången fråga om förr om nu,
Och så omsider sporde den främmande:
En son du äger, gläder förhoppningsfull
Hans ungdom dig, hvar är han, för hvilket värf,
För fridens, eller krigets bestämdes han?
Hon log din ättemoder och gaf till svar:
Sen tvenne år mitt öga ej honom såg,
Hans blick blef varm, hans fäderneboning trång,
Han tog sitt arf, han sökte en öppen verld,
Och kämpar nu, hvar, huru, — jag vet det ej.
Men full af undran talte den andra än:
Hvad, vill du skämta blott, eller drömmer du?

Du mor, med känslor varma som blickens glöd,
Du lemnar åt sitt öde din enda son?
Omöjligt. — Så hon sade; i höghet då
Uppstod furstinnan, räckte den främmande
Sin hand och talte alldrig förgätna ord:
Var lugn, min vän, ett känner hans moder dock,
Behöfver mer ej känna: hvarhelst han finns,
Bor guldrent i hans hjerta hans fäders blod. —
Min Dmitri, så hon tänkte din ättemor,
Af hennes ande äger ock jag ett arf.”

Hon slöt, men upp såg Dmitri och talte djerf:
”Här är jag, moder, döm mig, du ser mig här,
Säg sjelf, om till din glädje, om till din sorg;
Hvar ytlig, fal förgyllning föraktar jag,
Och, hvad mitt yttre röjer, mitt inre är.”

En blick, en hjertlig, spanande, dunkel blick
I sonens öga hade hans moder fäst,
Och nu hon såg mot bilderna opp på nytt
Och sträckte majestätlig sin hand mot en:
”När denne stjernomstrålade,” sade hon,
”Kom från sin första ynglinga-utflygt hem,
Förmäler sägnen skönt, att han kom så arm,

Så utan yttre, skimrande glans, som du,
Hans fader fallit tidigt i Peters strid
Mot Sveriges vilda lejon, hans ädla mor
Sett nyss sin bening härjas af fiender
Och satt, en värnlös enka, i plundradt slott,
Pultayas fält var blodadt, och ryktet flög
Med seger-budskap, jublande vidt, då såg
Sin son hon återkomma; allena, tyst,
Med vinst blott af en blekare kind han kom.
På honom, fast sen länge ej sedd, ej spord,
Sitt hopp hon fäst, dock teg hon och sörjde stum,
Att sköflad så han kom till ett sköfladt hem.
En dag försvann, knappt grydde den andra, när
Af jubel nejden fylls, och från höjd och dald
Hörs ropet: Zaren, Zaren i antåg är!
Ej mer, som förr i sällare tider, kan
Den ädla ägarinnan af slottet nu
Vid Zarens fot begära en ynnest, be
Att få ett ögonblick hans värdinna bli,
Allena, osedd, gömd i ett sidorum,
Hon öppnar blott ett fenster och skådar tyst
Mot vägen, vill blott blicka välsignande
På fosterlandets far, då han flyr förbi.
Han kommer, segrarn, hjelten, med skumböljdt spann

Han skyndar fram, af dånande vagnar följd,
Och skaran nalkas, glimmar, försvinner — nej!
Den stannar, stannar, Dmitri, på slottets gård,
En blixtnad af häpnad, ljuf, men förkrossande,
Den ädla slottsfruns hjerta igenomfar,
Dock går hon glad att möta sin höge gäst
Och hinner vestibulen med hastad gång.
Hvad syn! Der står monarken i höghet ren.
Hvad syn för henne, henne som mor! Hon ser
Sin son i Zarens armar, med kyss på kyss,
På kind, på mund, på panna, af honom höljd. —
Min Dmitri, denne yngling, som kom, som du,
Så blek, så glanslös hem till sin mor, var mer
Än hvad han ville synas; i mången strid
Han kämpat djerf, hans arm var berömd, hans mod
Beredt Pultavas seger, ett ädelt sår
Han bar, var Zarens gunstling, var general.”

Så talte hon; en leende ljusning flög
Kring hennes anlets mildrade majestät,
Men marmorstel satt Dmitri, tills marmorn nu
I hemsk förvandling smälte och brast i ord:
”Hör opp,” han sade, ”moder, att se mig an
Med denna svärmiskt forskande, sälla blick,

Som anar gömda strålar af Zarers nåd
Hos mig, din bleka, stormiga, dunkla son.
Ej att dig bringa glädje jag kom; hvad du
Som glädje skattar, Dmitri ej sökt, ej fått,
Nej, för mig sjelf jag kom, för min egen fröjd,
Fast med din smärta, moder, den köpas skall.”

Han teg och strök sin panna och talte än:
”O att du födt mig så, att de stjernors glans,
Du nyss beundrat, tjusat ock mig! ett barn,
Af lekverk fägnadt, hade med svärdet jag
Dem plockat glad och tömt i en lek mitt lif.
Men andra stjernor lyst för din Dmitris blick,
Två stjernor, mordiskt tjusande, mäktiga,
De bränt hans barm, de sugit hans hjertas blod,
Och kärlek är den ena, den andra hämnd.”

Han dröjde, tycktes vänta ett svar, men stum
Furstinnan satt, han såg det och vidtog än —
Hans röst var vågens röst, då i storm den slår
Mot klippans barm och brytes och suckar dof —:
”Från barndomsåren var jag din mulne son,
Den andra, ständigt, ständigt den andra blott,
Jag såg min broder ljusna i ljus, jag sjelf

Blef mörk, men bar mitt mörker för mig och teg.
Vårt arf blef skiftadt, säll till sitt eget slott
Min broder for, jag följde, en främling lik:
Välan, en sällhet grydde för mig ändå, —
Den stals, stals bort af honom, som vunnit allt.
Då sprang min ena stjerna ur natten fram,
Då såg jag hämnden vinka; den lyst min ban
I år af qual, och nu den mig lyste hit.
Min moder, denne lycklige, ljuse son,
Er fröjd, er ständigt gynnade gunstling, han —
Med en slafvinna fostrar han ättens hopp,
En låg lifegens dotter hans maka är.”

En blekhet, tänd och flydd i ett ögonblick,
Furstinnans anlet darrande öfverfor,
En ljungelds hemska, flyktiga återsken,
Och nu med kufvad smärta begynte hon:
”O Dmitri, du nattburne, om åt din hämnd
En broders olycksöde kan svalka ge,
Var lugn, hans dom skall falla. — På Rysslands thron
Finns den, som vet att vörda en moders sorg.
Hon skall förstå min bön, då med krossadt bröst
Jag ber den höga skydda vår ädla ätt
Mot en vanbördings brott, som besläckar den.

Var lugn, jag ägt två söner, jag äger nu
Blott en, med dig ej täflar en annan mer,
Var lugn, min son, olycklige, mörke son,
Din ena stjerna lyst dig till önskad mål."

Hon talte så och dröjde; en hämmad tår
Bröt våldsamt fram och föll på den stoltas kind,
Och nu hon tog den nattliga sonens hand
Och höjde, lik en bedjande, än sin röst:
"Du är, fast mörk, min Dmitri, min ende nu,
På dig allena hvilar vår ädla ätt,
Förtvifla får du icke, förloras ej,
Så nämn din andra stjerna, din kärlek nämn!
Så skön, så rik, så mäktig, så lysande,
Har Ryssland ej en dotter, att hennes hand
Din moders son skall vägras; Zarinnan sjelf
Skall med sin allmakt skydda ditt djerfva val,
Blott nämn det, säg hvem fängslat ditt hjerta blott."

Hon slöt. Men ur den bedjande modrens hand
Drog Dmitri sin och dolde sin kärlek ej:
"Min moder", så han sade, "din Dmitri skall
Ej mer förtvifla, icke förloras mer,
Om till hans vilda, flammande, tärda barm

Din makt hans broders maka, slafvinnan, fört”.

Då stod furstinnan svigtande opp, hon teg,
Hon gick med långsam gång, majestätlig, stum,
Ur höga anors strålände festsal ut;
Men, af den stolta skickad, en tjänare
Kom in och sänkte, utan en vink, ett ord,
För alla bilder purpurgardinerna,
Och snart stod Dmitri ensam, och ingen blick
På honom fäste helgade fäder mer.

Din makt hans broders makt, elskvinna, följ!

Då stod lursinnan svigtande öpp, hon lög,
Hon gick med lingsann gång, majestätlig, stann,

Ur höga anors ständande festal ut;
Men, af den stolta skickad, en tjänare

Kom in och sänkte, utan en vink, ett ord,
För alla bildet purpurgardinerna,

Och snart stod lursinns ansam, och ingen bläck,
På honom faste begrade läder burt.

För alla bildet purpurgardinerna,
Och snart stod lursinns ansam, och ingen bläck,

På honom faste begrade läder burt,
För alla bildet purpurgardinerna,

Och snart stod lursinns ansam, och ingen bläck,
På honom faste begrade läder burt.

För alla bildet purpurgardinerna,
Och snart stod lursinns ansam, och ingen bläck,

På honom faste begrade läder burt,
För alla bildet purpurgardinerna,

Och snart stod lursinns ansam, och ingen bläck,
På honom faste begrade läder burt.

För alla bildet purpurgardinerna,
Och snart stod lursinns ansam, och ingen bläck,

NADESCIDA.

Sjunde Sången.

General-major Kutusoff, då han kommer,
Förs in till mig, hit in i kabinetet,
De öfrige, Markoff, kosacken Platoff,
Furst Woldemar Paulowitsch och andra vänta.
Så talte, värdslost kastande sig ned
På ottomanens pupurbädd, Potemkin,
Och adjutanterna mottog med en bugning
Den stolte Krimbätvingarnas vink och gisk.

Stunde Sängen.
N A D E S C H D A .

Och tyland vilde länge wälles på
P1 ottomans alla sig i stället
Och till sin hustru stunda i sin hand,
Stunde Sängen. och till

Stund-vorjer Katusoff, då han kommer,
Tors in till mig, till in i kabinettet,
De öfrige, Mandoff, kosschen Piatoff,
Furst Wolmar Paulowitsch och andra vännar,
Så talte, skedstret kastande sig ned
P1 ottomans parquard, Petruskin,
Och adjutanter wottog med en högning
Den stotte Kinnbet-fingars stuh och gick

Sjunde Sången.

Och tystnad rådde länge mellan båda,
På ottomanen satte sig Potemkin
Och lät sitt hufvud sjunka i sin hand;
Den unge fursten väntade och teg.

**”Genral-major Kutusoff, då han kommer,
Förs in till mig, hit in i kabinettet,
De öfrige, Markoff, kosacken Platoff,
Furst Woldmar Paulowitsch och andra vänta.”**
Så talte, vårdslöst kastande sig ned
På ottomanens purpurbädd, Potemkin,
Och adjutanten mottog med en bugning
Den stolte Krimbetvingarns vink och gick.

På furstens panna sågs en skugga hvila,
Och oro, ledsnad, trötthet talte ögat,
Blott stundom till ett nyss serveradt glas,
Med roslikör, sin vackra hand han sträckte
Och förde mot sin läpp dess dofter blott.

Så flöto långsamt några få minuter,
Och dörren uppläts åter, och Kutusoff
Steg in. — Sin ställning bytte fursten ej,
Blott förde handen öfver ögat, såg
En stund med skärpta blickar mot den komme
Och, med en knappt förnimbar nick, begynte:
”Jag låtit kalla er, min general,
Hvarför, det vet ni sjelf. Med synbar ledsnad
Betraktade vår höga Kejsarinna
Paraden nyss; en brist på hållning, takt,
Långt lättare att märka än förklara,
En håglöshet, en — med ett ord — ett sjelfsväld
Förstörde ordningen i våra leder;
Hvad skall jag tänka om er disciplin?”

Han teg, den unge generalen teg,
Men i hans kinder steg den blod, hvars färg
Ren purprat Largas, Raguls, Sabors stränder,

Och fursten såg det och tog vid på nytt:
”Ni tycks ej gilla detta milda klander,
Ej sjelf ens funnit några fel kanhända?
Välan! hvad tecken gaf en grenadier,
På eder flygel, sin kamrat i ledet?
Säg, gjordes svängningarna utan remnor,
Befälets blickar lågo de på chefen,
Hur slöts carreen, hvem såg sig om, och hvems
Var benet, som det sjunde regementet
Drog efter sig ännu, sen det gjort halt?
Otaligt kunde nämnas, utom detta.
Nu svara, säg mig, general Kutusoff;
Hvad tror ni vålla detta oskick? —

Stolt

Såg fursten opp, den unge krigarn böjde
Sitt hufvud vördnadsfullt och gaf sitt svar:
”Ers Durchlaucht”, så han sade, ”största delen
Af dessa troppar lemnat nyss Turkiet,
Rekryter äro andra, tagna in
I deras ställe, som af kriget skördats.
De yngre äga än blott ringa vana,
De äldre glömt, bland strider, mödor, marscher,
Den stränga exercisens takt kanske.”

Han talat, men den ädle fursten stod
Med ifver opp: "Nämn mig ej dessa skäl,
Iwan Ilarianowitsch, ej dessa!
Nej, djupare är grunden gömd; en anda
Af egenmyndighet vill gripa folket,
Hvar den är hemfödd, vet man ganska väl.
Fantastiskt vilda läror, från Geneve,
Förtrollat ren Europas andra länder
Och äfven hit de spridt sitt gift. Alltmer
Förljummas känslan för en högre ordning,
Den ringes lust att smälta i det stora.
Man lär sig tala om ett menskovärde,
Som är ett annat, än en mensklig lydnad
För maktens bud. —
En hvar vill se sig som en medelpunkt,
Kring hvilken nejdern, staters välfärd hvälfves.
Bekänn det, ni är ung och general —
Här flög kring furstens läpp ett mildradt löje —
Bekänn det, äfven ni har tyckt nångång
Er stor, odödligt stor, har drömt kanske
Om intet mindre, än att se en dag
På edra skuldror Rysslands öde hvila.
Hvad kan det ringa, en parad, som nu,
Ett stycke lumpen exercise betyda

För den, som drömmer så om stora segrar!"

Han slöt. Den unge hjälten, sårad djupt,
Ej höll sin harm tillbaka mer, men talte:
"Min furste, mer än storheten jag skattat
Den lott, att för ett fosterland få strida,
Den blifvit min, jag ingen bättre sökt.
Bland mina drömmar — jag har drömt också —
Var skönast den, att få åt Ryssland offra
Hvad det mig skänkt, mitt trogna hjerta. . . .

Mer

Fick han ej tala; med sitt höjda finger
Bjöd fursten tystnad och begynte sjelf:
"Ni manövrerar alla dagar nu,
Tills edra veteraner glömt Turkiet,
Och alla yngre lärt sin exercis.
Rutusoff, edra tjenster glömmas icke,
Men stränghet, regel, disciplin bör finnas;
Man älskar ej att se en soldatesk,
Som minnes annat, än sin pligt för stunden.
Farväl, min general, en sak af vigt,
En obehaglig sak, i nära samband
Med tidens andra tecken, kallar mig.

Han hade talat. Generalen gick,
Och i sitt förmak trädde nu Potemkin.
Församlade vid dörren stodo der,
I hopp och fruktan, Officerare
Af skilda vapen, grader, uniformer;
Och fursten såg dem, styrde stolt sin gång
Emot dem, stannade och öfverfor,
En stund, med blicken, under tystnad, skaran
Och höjde snart sin röst till stränga ord:
”Man sett i dag er, herrar Öfverstar
Af fjerde, femte, sjunde regementet,
Er subalterner äfvenså, af linien,
Och, Platoff, er, Markoff, er, kort, er alla
Förverka edra värjor, — Inga svar,
Alldeles inga ord till ursäkt, inga!
Det är vår Kejsarinnas höga namnsdag,
Som nu gör nåd. —
I hvilka tider lefva vi? Soldaten
Betraktas som kamrat af ett befäl,
Som gjort ett par kampanjer vid hans sida;
Han smeks, han skonas, man förbiser allt,
Blott ej hans ärr, och samma skonsamhet
Begär man för sig sjelf. Markoff, se på er!
Är det af reglementet ni befalls

Att suspendera en af edra knappar?
Och denna orden, Platoff, kring er hals —
Säg, fruktar ni att skiljas alltförmycket
Från hopen, om den blottas litet mer?
Hvad skick! Soldatbulvaner vore bättre
Än krigare, som ingen lydriad känna. —
Ni ler? — Jag ber er, ingen mine! Och ni,
Ni med den rusigt nöjda blicken, Kulneff,
Hvad gör en fröjd? Att er pikett, kanske,
Så väl höll folket nyss ifrån paraden? —
O Ryssland, Ryssland, själen i din styrka
Var ordningen, var sjelfförsakelsen
Hos dina söner; slockna får den ej. —
Furst Woldmar Paulowitsch, ni dröjer qvar,
Ni följer mig. Ännu engång, er andra
Benådar Kejsarinnans namnsdag.”

Sagdt.

Till kabinettet gick Potemkin åter,
Den unge fursten följde tyst hans steg.

Och tystnad rådde länge mellan båda,
På ottomanen satte sig Potemkin
Och lät sitt hufvud sjunka i sin hand;

Den unge fursten väntade och teg.
När så en stund förflutit och en annan,
Tog Krimbetvingarn ordet, höjde sig
Och fäste skarpt sin örnblick på furst Woldmar:
”Man talt om uppror,” sade han, ”om trots
Emot en ordning, på hvars fasta grundval
Personers väl, familjers, staters, hvilas,
Jag menar uppror mot föräldramakt,
Och sådant i vårt fosterland, i Ryssland;
Är denna händelse er obekant?”

Den unge fursten teg, den äldre fortfor:
”En yngling, en af våra främsta slägter,
Förvillad troligtvis af tidens gift,
Ett svärmeri om menskojemligheten,
Har, glömmande sig sjelf, sin pligt som son,
Sin aktning för en följd af stora anor,
Sig sänkt i en mesalliance, hvars blygd,
Till lycka, här ännu ej ägt sin like,
Ni vet, kanhända, denne ynglings namn?”

Han talte så; ej bidande ett svar,
Begynte han med dämpad stämma åter:
”En furste, lysande föräldrars hopp,

Emottar, vid sin faders död, i arf
Den ena af hans stora egendomar,
Han kommer till sitt landtgodts, fäster der
Sitt unga öga på en ung slafvinna;
En vacker kind, en fyllig barm — hvad skatt
Att öfverväga alla andra värden!
Allt nog, han väljer henne för sitt nöje,
Fördöljer henne, hvar, — man vet det ej,
Och offerar tvenne år åt sin förtjusning.
Man väntat, att på detta rus af sällhet
En mätnad skulle följa, och excessen
Få lemnas åt förlåtelsen och glömskan;
Men nej! En dag sitt höga slott igen
Besöker fursten, som emellertid
Förvärfvat grader här bland våra leder,
En maka för han med sig, en gemål,
Men hvem, — o fräckhet, utan gräns — slafvinnan.
Ännu får saken dock ej allmängöras,
Familjbetänkligheter hindra detta,
Blott några få förtrogna känna den.
Så flykta åter år, och, medan fursten
På ärans fält sig nya lagrar skär,
Befolkas fursteborgen med bastarder.
Till slut kan nesan icke döljas mer,

Den röjs, och ryktet hinner furstens mor,
Hvars hjerta nära brister af förtviflan. —
Nu, Woldmar Paulowitsch, är taflan färdig,
Compositionen väcker ens förvåning;
Ni målat sjelf, är den natursann, säg?”
En vink han gaf, ett tecken, att han nu
Besvaras ville, och i liknöjdt lugn
Mot handen sänkte han sitt hufvud åter.

Att ge sin återhållna vrede ord,
Behöfde ej den stolte Woldmar manas:
”Jag känt en furste,” sade han, ”i arf
Ett slott han fick, med slottet en slafvinna,
Slafvinna, — ja hon var det tills hans öga
I hennes såg, då var hon det ej mer.
Ej rodnaden på hennes kinder dock,
Ej hennes yppigt höjda barm — som ni,
Min furste, sagt — gaf friheten åt henne;
Hon fick den af ett hjerta för ett hjerta,
Och mer hon fick än frihet, fick beskydd
Hos en af Rysslands ädlaste fursinnor.
När, dyrkad i en krets af englar der,
Hon vecklat ut sin rika blomnings skatter,
Blef hon sin fordna herres maka; — han

Står här och väntar, furste, nu sin dom.”

Han slöt. Den mäktige Potemkin tog,
Med oförändradt lugn, till ordet åter:
Vår milda Kejsarinna, sjelf en moder,
Har ömat för er ädla moders smärta,
Har velat skona henne för den blygd,
Att som sin dotter helsa en slafvinna;
Dess höga vishet insett, att ett rike,
Af Rysslands vidd, behöfver sammanhållas
Af fasta band, att hvar atom, som störs,
Ger fart till rubbning i det stora hela;
Hon tolkar nu sin vilja genom mig:
Furst Woldmar Paulowitsch, er tjänst behöfs
I Tomsk, behöfs der ögonblickligt nu;
Er egendom förvaltas undertiden,
Med Kejsarinnans bifall, af er mor.
Er resa — derom har man dragit omsorg,
Ett eqvipage är tillreds. I Tomsk
Har ni att vänta edra instructioner,
Farväl!”

Från Woldmars kinder blodet flytt,
Förisad stod han, en minut, och såg

Med ofrånvända blickar på Potemkin:
"Er tillhör makten," sade han till slut,
"Men jag är man och får ej fly till böner.
En finns, som kunde be för mig, för sig,
Men hon skall stötas bort, der hon ej höres.
Ja, utom henne, furste, finnas två,
Som kanske finge bedja; o, men de
Förmå ännu knappt nämna fadersnamnet.
En fråga dock, den sista: förs jag bort
Att lefvande begrafvas, eller får
På jorden än jag återse de mina?"

Då stod den ädle furst Potemkin opp
Och tog hans hand: "Furst Woldmar Paulowitsch,
Jag känt er far, han stod vid denna sida
I stridens larm; för hans skull ville jag
Den spotska sonens hårda öde mildra.
Jag vet en gammal regel: lyd och vänta!
Jag ger er den, jag kan ej mer; farväl!"

N A D E S C H D A .

Åttonde Sången.

Och tog hans hand: "Först Wolfram Pantowisch,
 Jag känd er far, han stod vid denna sida
 I striden fann: för hans skull ville jag dö
 Den spetska sonens hårda öde milda
 Jag vet en gammal regel: lyd och vänta
 Jag ser er den jag kan er äro: farväl!
 Jag vet en gammal regel: lyd och vänta
 Jag ser er den jag kan er äro: farväl!
 Jag vet en gammal regel: lyd och vänta
 Jag ser er den jag kan er äro: farväl!

Med uttryckligt befallning af Kongen
 "De tillika medlemmarne" och den till detta
 "Utskottet" af utvalda medlemmar af Riksdagen
 En hvar, som befallit de tillika medlemmarne
 Men hvar skall utvalda medlemmar, den hvar af hvar
 Ja, utvalda medlemmar, hvar, hvar till
 Som hvar till hvar hvar, hvar, hvar till
 Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

W A D E S C E D A .

En tillika medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Utvalda medlemmar, hvar, hvar till

Åttonde Sången.

Der han så, af egna känslor sliten,
 Står i osäll tvekan, själf sitt offer,
 Ser han dagen fly, och qvällen sakta
 Öfver jorden höja purpurvingen.

Hvilket sorl af obekanta röster,
Hvilken otämd yras vilda jubel
Skallar nu, Moskva, kring dina stränder,
Från furst Woldmars slott, det förr så tysta?
Är det så hans unga maka sörjer
Kärlekens och lifvets blomsterdagar,
Hjertats första lycka, flydd med honom?
Sky att fråga! Främlingar från Wolga

Aga slottet, tygelfria slafvar,
Af Natalia Feodorowna sända,
Af den ädle furstens stolta moder.

Men förjagad, skygdlös, har Nadeschda
Sökt sin barndoms låga hydda åter
Och af lyckans alla gåfvor bergat
Tvenne späda söner blott. — I blommor
Har naturens vår sig klädt, sen vinter
Öfver hennes hjertas vår sig lade;
Och hon gömmer nu sin sorg i skuggan
Af en löfrik häck, vid samma bölja,
Der hon, femtonårig, fordom ofta
Speglat sina morgonljusa löjen.

Stum på gräsets matta, nära stranden,
Nu hon sitter, sänker, som i drömmar,
Stundom ned sin marmorhvita panna,
Tills på nytt ett gny af vilda fröjder
Skallar genom nejdens lugn från slottet,
Och hon väcks och ser mot skyn och lyssnar.

Dock ej sorg blott talar milda ögat,
Äfven oro. Ofta skrämmd hon skyggar

För en fläkt i lundens löf, för trastens
Skarpa drill från topparna i skogen.
Fly hon ville, fly långt bort från nejden,
Så det tyckes, näns dock icke störa
Slumrarn i sin famn, den späde Igor,
Som så långt ifrån, och dock så nära
Till sin mors bekymmer somnat stilla,
Medan yr på stranden än hans broder
Jagar sländor, vilnade från vattnet.

Så hon dröjer; hvadan hennes oro?
Budskap kommit: "du som lärt att bära
Utan klagan sorger, lärt för andras
Tröst försaka egen, o furstinna,
Som ett helgon kär för våra hyddor,
Längre får du ej vår glädje vara,
Vilda falkar jaga dufvan, skynda,
Han är här, din makes broder Dmitri."
Än engång blott har hon velat säga
Sitt farväl åt ställen, dyra, fulla
Af en snabbt försvunnen barndoms minnen. —

Solen sjunker, skuggorna förlängas;
O, en skugga, mörkare än alla,

Skymtar, rör sig mellan träden, nalkas;
Det är Dmitri. — På det spåda rofvet
Ren hans eldblick fallit; segern vinkar,
År af strider, feberyra drömmar,
Dystra dagar, nätter utan hvila,
Skola gäldas nu. En blink, och målet
Har han nått. — Dock, under! se, hans anlet
Byter färg, han döljer sig, han tvekar,
I den ädla qvinnans anblick fången.
Denna bild, hur lik, och dock hur olik
Den, som, engång skådad, outplånlig
I hans halftförbrunna öga stannat!
Sin slafvinna sökte han, den fordna
Vårligt ljufva, rosenlika tärnan,
Och en mor, en bleknad mor han finner,
Tidigt ren i lifvets allvar mognad,
Med försakelsens och sorgens adel
Kring sin panna. Sakta! se, han skyggar,
Dunkla makter kämpa i hans inre,
Skall han dröja, eller skall han framgå? —

Der han så, af egna känslor sliten,
Står i osäll tvekan, sjelf sitt offer,
Ser han dagen fly, och qvällen sakta

Öfver jorden höja purpurvingen;
Och, emellan sina pulsars svallning,
Hör han, som ur fjerran, röster tala,
Tysta, svaga, brutna anderöster:
”Dmitri, se, naturens hvila stundar,
Lugnets, sömnens, glömskans blida välde.
Ren med mattad sång i skogen kallar
Fågeln hem sin maka, träden hviska
Tysta afskedssuckar blott åt vinden,
Och ur luftens rymder, trött att irra,
Sjunker sval på blomsterbäddar daggen.
Dmitri, frid vill jord och himmel äga,
Hvarför stormar utan ro ditt hjerta?”

Orden hör han, som, emellan vågens
Bränning, seglarn från den strand han lemnat
Hör ännu ett vallhorns sista toner,
Och han suckar, och hans blickar söka
Som af blygsel marken, tills ånyo
Stormens andar vakna, och hans läppar
Ljudlöst tolka deras mörka maning:
”Dmitri, svage, skräms du af en aftons
Ljusa stillhet, af en värnlös qvinnas
Bleka kind, har under år du kämpat,

För att svigta i din segers timme?
Upp, en lögn dig gäcker! Hvad är lugnet?
Vreda stormars korta slummer endast.
Vill du skona, glömma och försonas?
Dmitri, frid är himlens lott och grafvens,
Men på jorden hatar broder broder. —”

När han sagt det, ser han opp, som skulle
Nu beslutet mognat. Var det slumpens,
Var det oskuldsskyddarns verk han varsnar?
Med ett veck af modrens slöja fläktar
Nu, just nu, den vakna brodern sakta
Från den söfdas kind en tår och varnar
Tyst sin moder, att ej gråta flera.
Genomilad af en rysning, vänder
Broderhatarn bort sitt anlet, stunden
Är försvunnen åter, och bemanna
Måste han på nytt sitt mod, som svigtar.
Bort han smyger, som om här han kände
Af försvurna makters spel sig omhvärfd,
Vill i skogens djup i frihet andas,
Några stunder, och med stadgad seger
Öfver hjertats uppror återkomma.

Knappt så långt han hunnit, att af bäcken,
Från hvars strand han nyss sin vandring börjat,
Sorlet mer i qvällens lugn ej hördes,
När i ödsligheten oförmodadt
Af en syn på nytt han öfverraskas.

På en mossig häll, framför hans fötter,
Satt en gubbe, tungt mot stafven lutad,
Lik en stod, ur gråa klippan huggen.
Målet tycktes han ej blott för dagens
Färder nått, men för sin lefnads långa
Vandring äfven; blott med möda höjde
Mot den kommande han än sitt öga.
"Främling, granne," så han sade, "broder,
Du, hvars blick ej än, som min, af dödens
Skuggor skymms, säg har i dessa nejder
Du en qvinna sett, vår ädle furstes
Helgonmilda, olycksfödda maka?
Länge här jag henne sökt förgäfves,
Och min kraft förgått, min dag är liden;
Sågs hon, o ledsaga då till henne
Mig, den brutne, döende, hvars hjerta
Klappar fridlost nu de sista slagen."

Så den gamle, och furst Dmitri känner
Vårdarn af hans broders slott, Wladimir;
Men med hatten djupt på pannan nedtryckt,
Rädd att röjas, börjar han och talar:
”Gubbe, säg mig, har ock du en börda
På ditt sinne, som förbittrar lifvet
Och gör döden tung? Din furstes maka
Söker du; för hvilket brott mot henne
Vill du tigga nåd vid hennes fötter?”

Än, med lifvets sista styrka samlad,
Reste sig minutligt opp den gamle:
”Främling,” sade han, ”i hvilket vilddjurs
Är min hamn förbytt, då så du frågar?
Dock, en främling är du, såg ej henne,
Visste ej att blott en tigers like
Mot en sådan bryta kan. — Dock, brutit
Har den gamle, fast mot henne icke.
Se, det oerhörda, alldrig sedda,
Såg jag, hörde jag; min furstes maka
Såg jag från hans eget slott förjagas,
På hans egen moders bud. O främling,
Tigande, med tvenne späda söner,
En vid högra, en vid vänstra handen,

Gick hon bort, från öfverflöd och lycka,
Till sin fosterfaders öde koja.
Ingen såg dock henne gråta, ingen
Henne klaga hört; att trösta andra
Lefver hon, en engel sjelf, som höjes
Öfver jordens lust och nöd.
Främling, stunden lider. Nalkas kunde
Icke hon med bön sin makes moder,
Der fanns Dmitri, han, förföljarn, hotfull
Väntande sitt rof. — Dock, detta öga
Gret för henne, dessa läppar bådo
Böner, dem hon sjelf ej nu fick bedja.
Tyngd af år och sorger, tog jag vägen
Till min fordna herres slott vid Wolga,
Till Natalia Feodorownas boning.
Stängd var porten för den gamle, trogne
Tjenarn nu; i dagar och i nätter
Låg jag under himlens tak derute,
Väntande att få furstinnan skåda.
Och hon syntes; som ett djur i stoftet
Kröp jag till den stoltas fötter, tiggde
Om förbarmning för min furstes maka,
För hans barn. — Bönhörelsen af fega
Slafvars gissel fick jag, tills jag hånfullt

Stöttes bort att börja återfärden.
När jag så, föraktad, slagen, krossad,
Lemnade mitt fordna hemvist, tändes
I mitt hjerta harmens vilda låga,
Och i trakter, fordom fridens, höjde
Jag förbannelsens och hämndens verop:
Ve dig, ve, Natalia Feodorowna,
Som mot egen blod af stolthet rasar!
Utan kärlek, ensam, må du lefva,
Alldrig glädjas af ett barnbarns joller,
Och då döden nalkas, efterlängtd,
Legda händer dina ögon sluta.
Och jag mindes furstens broder Dmitri,
Honom, på hvars hjessa skulden hvilar,
Och jag ropte — Främling rys att höra
Hatets ord:
Dubbelt, dubbelt ve dig, vilde Dmitri,
Du hvars svarta afund allt förvållat!
Vattenblomma, utan frukter, vare
Den välsignelse, jag ofta kallat
Öfver dina lockar ned, då fordom
I min famn, ett skuldlöst barn, du lekte.
Hemlös, fridlös, hopplös, af ditt eget
Hjertas ormar sliten, må du irra

Mot ett mål, som flyr dig och som, hunnet,
Stöter dig med bruten kraft tillbaka!
Så jag ropte. — Jag har hatat, broder;
Att jag hatat är den skuld, mig trycker,
Jag vill dö med frid.”

I häpen stumhet
Stod furst Dmitri, men den gamle fortfor:
”Du, som än kanske af lifvet pröfvat
Blott dess sötma, byts din lott, och fräter
Sorgens eller aggets gift ditt sinne,
Sök då henne, som jag fåfängt sökte.
Mången storm hon stillat, mången smärta
Har hon läkt, på hennes lugn ren mången
Lagt ett skuldbelastadt hjertas börda;
Äfven jag, om hennes fot jag hunnit,
Skulle lärt att glömma och förlåta,
Skulle somnat lugn.”

Han teg. En tystnad,
Djup som grafvens, rådde några stunder.
Då steg Dmitri fram och tog den gamles
Hand i sin: ”Kom, följ mig,” så han sade,
”Jag vill leda dig och visa vägen.

När du hunnit den, du söker, bringa
Från ledsagarn då, till lön, en helsning,
Säg: vid denna bäck, på dessa blommor,
Föll för Dmitris hand hans falk, som äggad
Ville rövva bort hans broders dufva.

När hon ryser då för namnet Dmitri,
Säg: o qvinna, Dmitris kraft är bruten,
Blott med möda mina steg han stödde,
Fridlös sjelf mig förande till friden.”

Sagdt; och till Nadeschdas sida hunnen
Lemnade han tyst den gamle, flydde,
Lik en skugga, dyster, bort i fjerran
Och försvann i obekanta öden.

NADESCHDA.

Nionde Sången.

Hysande under Eryksons Kåstas,
 Hos Natta Fästarens,
 I fästnings löga, till det Wägn
 Tagna till över stäm
 Det var sågarna, harrig, lytt sammans
 Öfver hade, till det Wägn
 Och det Wägn Nattas och fästare
 I det oppa fästare, till det Wägn

Nionde Sången.

Hvilken sällhet, att till alla kunna hinna,
Kunna ordna alla brister,
Och en liten blomstergård af frid och lycka,
Blott med hjertats vilja, skapa!

Rysslands moder, Kejsarinnan Katharina,
Hos Natalia Feodorowna,
I furstinnans höga, hvita slott vid Wolga
Tagit hvila öfver natten.

Det var morgon, herrligt lyste sommarsolen
Öfver landet, öfver floden
Och den höga Monarkinnan stod förklarad
I det öppna fenstrets svalka;

Vid dess sida, fast på afstånd, stod furstinnan,
Och, vid närmsta slutna fenster,
Krimbetvingarn, furst Potemkin, och den gamle
Amiralen, gref Bestuscheff.

Tystnad rådde, tills den höga Kejsarinnan
Lyfte rörd sin hand och talte:
”Hvilken anblick, hvilken tafsla, ljuf och verklig,
Dessa sekelgamla lönnar,
Mellan gula, skördetyngda stränder, floden,
Och, på afstånd, kullar, lunder!
Säkert bor ett lyckligt folk i dessa hyddor,
Som emellan löfven skymta
Gladt i våra färger, röda, hvita, blåa,
Nästan trängande hvarandra.
Tack, Natalia Feodorowna, som en moder
Ar för mina barn vid Wolga!”
Så hon sade, och med mildhet åt furstinnan
Räckte hon den sänkta handen.

Slottets stolta ägarinna kysste ödmjukt
Denna fina hand och sade:
”O, min dyra Kejsarinna, lätt min omsorg
Var för dessa bygders trefnad,

Var den trogna odlarinnans blott, hvars möda
Icke tynger, då i höjden
Bor en sol, som, alldrig tröttad, öfver landen
Sänder varma sommar dagar.”
Så hon sade. Kejsarinnan log med mildhet
Och fann godt begynna åter:
”Ofta, ofta, har jag skattat deras lycka,
Som ett mindre rike styra,
Blott en ringa krets, som lätt ett vaksamt öga
Mäta kan och öfverskåda.
Hvilken sällhet, att till alla kunna hinna,
Kunna ordna alla brister,
Och en liten blomstergård af frid och lycka,
Blott med hjertats vilja, skapa!
Säg, Potemkin, ni, som finner råd för mycket,
Säg mig, hur skall Katharina
Få sitt Ryssland öfverallt, som här vid Wolgas
Vackra stränder, ljust och bördigt?”

Så den höga; vid dess fråga furst Potemkin
Böjde djupt sitt ädla hufvud
Och, med ögat åter höjdt mot Kejsarinnan,
Svarte mellan lek och allvar:
”Blott ett medel, blott ett enda liar jag funnit,

Mätte detta bli begagnadt:

Att vår dyra Kejsarinna lefver länge.” —

Så Potemkin; och den höga log åt svaret,
Log ett ögonblick allenast;
Då till allvar byttes åter milda löjet,
Och hon drog en suck och sade:
”Jag är qvinna, blott en qvinnas är min styrka;
O, en manlig hand behöfdes
Att gestalta detta gränslöst vida välde,
Till sin glanspunkt lyfta Ryssland.
Om med offret af mitt lif jag kunde köpa
Dig ur grafven, store Peter!
Gref Bestuscheff, ni hans trogne vapenbroder,
Ädla minne från hans tider,
Säkert ville ni mitt sällskap bli i döden
För en vinning stor som denna?”

Så hon sade. I den gamle krigarns ögon
Stego tårar och han svarte:

”Kejsarinna, detta vinterhöljda hufvud

Kan ej någon lösen vara

För en återköpt minut af lif åt Peter;

Om det kunde, stod han för er,

Sade: dotter, höga dotter, din är spiran,
Jag har verkat, jag vill hvila:
Mer än du, har icke Peter älskat Ryssland,
Och hans kärlek var hans styrka.”

Rysslands moder, Kejsarinnan Katharina,
Fick en glädjetår i ögat,
Men hon sade: ”jag är lycklig, denna morgon,
Jag vill skåda andras lycka.
Furst Potemkin, låt befalla våra vagnar!
Jag vill göra promenader
Till de ljusa, vackra hyddorna derborta
Och betrakta deras inre.”

Sagdt. Men häpnad slog furstinnans stolta sinne,
Och hon skyndade att svara:
”O, min dyra herrskarinna, öfver fälten
Leda endast smala stigar,
Utan våda kan med vagnar man ej komma
Till den lilla byn i fjerran.
Min är skulden, om jag anat denna önskan,
Hade vägen varit banad.”

Kejsarinnan log i mildhet blott och sade:

”Intet hinder, min Natalia!
När, som här, jag har naturen glad och herrlig
Öfver, under mig, omkring mig,
Går jag gärna, vandrar ofta vida längre,
Än till byn den korta färden.
Kommen, kommen!”

Då sitt knä furstinnan böjde
För den höga, bad och talte:
”Välj ett annat nöje, milda Kejsarinna;
Morgondimman knappt sig skingrat,
Svala vindar, då er värma öks af gången,
Skada lätt er dyra helsa.
Millioner blicka opp med mig och bedja,
Låt oss icke bedja fåfängt!

”Stilla, stilla, ingen oro mer, Natalia,”
Bjöd och talte Kejsarinnan,
”Denna varma blomdoft, denna blåa himmel
Har i Petersburg jag sällan.
Upp, mitt sällskap, kavaljerer! min värdinna
Är väl god och visar vägen.”

Så hon sade, och i blinken var hon färdig,

Henne följde tyst furstinnan,
Furst Potemkin och den ädle gref Bestuscheff,
Och till byn de styrde färden.

Nära slutet af den långa, smala stigen,
Mellan skördetyngda slätter,
Låg en kulle, som för vandrarns öga länge
Dolde hyddorna och träden.
När dess höjning Kejsarinnan nått omsider,
Såg den lilla byn hon nära,
Icke hyddor, endast målade tapeter,
Täcka byggnader på väfvar.
Och hon gick att dem beskåda, såg bakom dem,
Såg af torf blott låga kojor,
Lika iden, unnanskymda, fönsterlösa,
Mörka, dystra, menskotoma.

Med en fin, förborgad skymt af harm på läppen
Och en ljungeld i sitt öga,
Till den bleknande furstinnan hon sig vände,
Talte bittra ord och sade:
”Hvem har målat dessa hyddor, magnifika,
Då på afstånd de betraktas?
För min hoftheater måste furst Potemkin

Söka få artisten anställd.
Men, furstinna, hvem bebor då dessa kojor,
Som af edra konstverk smyckas?
Med förundran har jag saknat glada landtmän
Så vid slottet, som kring bygden,
Är det seden här, att folket drar sig unnan,
När en herrskarinna nalkas?"

Så hon sade, och furstinnan ville svara,
Men den höga Kejsarinnan
Gaf sin arm åt furst Potemkin i detsamma
Och begynte återfärden.

Så man framgick, några stunder rådde tystnad,
Några korta stunder endast,
Tills vid vägen ljuft en rosenhäck i blomning
Stod för Kejsarinnans öga.
"Gref Bestuscheff," så hon sade, "ger min gamle
Riddare sin dam en blomma?"

Hastigt skyndade furstinnan fram till busken,
Bröt bland rosorna den skönsta,
Men den gamle krigarn följde henne långsamt,
Bröt förutan val en annan.

Kejsarinnan mottog bådas bjudna gåfva,
Tackade med mildhet båda,
Men furstinnans blomma gaf hon åt Potemkin
Och behöll blott gref Bestuscheffs.
”Min värdinna,” så hon sade, ”ni förlåter,
Att jag slöser edra skatter,
Men jag älskar blommor, ger åt vänner gärna,
Som jag äfven tar af vänner,
Allt, som äger af sig sjelft sitt hela värde,
Utan flärd och svek på ytan.”

Det blef tystnad, under tystnad hann man slottet;
Ur dess portar då med jubel
Trädde fram en menskoskara, festligt smyckad,
Så furstinnan det förordnat.
Vägens båda sidor fyllde folkets rader,
Bleka, tynande gestalter
Böjde knä och strödde rika blomsterskatter
För de kommande på stigen.
Kejsarinnan såg till höger, såg till vänster,
Såg på gamla, såg på unga,
Och hon stannade omsider majestätlig
Mellan skarorna och talte:
”Min furstinna, jag vill lemna här ett minne

Af min vistelse på slottet;
Blif min tolk till edra bönder, fråga folket
Hvad det önskar och behöfver.”

Och furstinnan hörde budet, höjde rösten
Och förkunnade och sade:

”Mina barn, ifall min omsorg för ert bästa
Har förbisett några brister,
Är det unnadt den att yppa hvad han önskar,
Som vill träda fram och tala:”

Ingen yppade en önskan, ingen tycktes

Vilja träda fram och tala,
Tyst och knäböjd dröjde skaran, och den eua
Såg med tvekan på den andra.

Dock, omsider stod i hopen opp en gubbe,
Tankfull, dyster, hundraårig,
Kal i höjden sken hans hjessa, till hans gördel
Flöt det silfverhvita skägget;
Och han framsteg till furstinnan, och med dödens
Lugna allvar gaf han svaret:
”Herrskarinna, dessa blommor mätta icke,
Gif åt folket bröd, det hungrar!”

Stum af häpnad stod furstinnan, men den höga
Kejsarinnan tog då ordet:

”Denne vördnadsvärde man från Peters tider
Blir er skydning, gref Bestuscheff,
Ni, Potemkin, skall förfoga att hans önskan
Blir, som jag bestämt det, uppfyllt.”

Sagdt; och åter inom slottets port hon trädde.
Der på afstånd från de andra
Stod en qvinna, skön fast sorgen lagt sin blekhet
På de ädla anletsdragen;
Tvenne barn hon höll vid handen, tvenne gossar,
Späda, blomsterlika båda,
Och i ögat, af ett inre ljus förklaradt,
Låg en stilla bön i tåren.

Rysslands moder såg med rörelse den arma,
Såg den bedjande med undran
Och hon stannade, en blick på sin värdinna,
Liksom frågande, hon fäste.

Och furstinnan märkte blicken, och hon talte
Till den obekanta vänligt:

”Säg mig, främling, ty förut jag er ej skådat,

Om en bön ert hjerta gömmer?
Om behovet edra vackra kinder bleker,
Är vår Kejsarinna nådig.”

Så hon sade. Med sin stämmas milda bäfvan
Gaf till svar den obekanta:

”O furstinna, för att gifva, ej begära,

Står den arma qvinnan för er:

Genom er har lifvet unnat åt slafvinnan

Några ljusa år af sällhet,

Hvad hon äger, tvenne söner, nu hon bjuder

Som sin späda vedergällning.

O, min makes höga moder, af förbarmning

Tag er ädla blod tillbaka,

Jag är fattig, jag är värnlös, den förskjutna

Kan ej fostra furstesöner.”

Så Nadeschda; men med knappt förborgad vrede
Tog furstinnan åter ordet:

”Tro ej, höga Kejsarinna, hennes saga,

Låt vår ädla ätt ej skändas,

Djerf med panter af en fräck, förbjuden kärlek,

En bedrageriska, hon kommer!”

Rysslands moder, Kejsarinnan Katharina

Hörde hennes ord med saktmod:

”Min furstinna,” så hon sade,” med förundran

Finner jag ert sätt att måla:

Öde kojor, vilda, hungertärda hamnar

Klär ni skönt i glans och färger,

Och på denna ljusa, rena, ädla qvinna

Skuggor, skuggor blott ni hopar.”

Sagdt; och stilla på den bedjande hon sänkte,

Med en stjernas blick, sitt öga,

Men hon talte: ”denna gåfva af en moder

Skulle alla ej förskjuta;

Vill ni skänka Kejsarinnan Katharina

Edra båda vackra söner?”

Högt i gråt vid denna fråga brast Nadeschda,

Tårar qväfde hennes stämma,

Men med hämdren, på de spädas skuldror sänkta,

På den enas, på den andras,

Sköt hon båda sakta fram mot Kejsarinnan,

Så besvarande dess fråga.

Rörd af modren hennes gåfva, sjelf en moder,

Tog den höga Monarkinnan,
Men hon smekte mildt de spädas ljusa lockar
Och till gifvarinnan sade:

”Katharina tar ej skänker, utan genskänk,
Hon är van att återgälda,
Derför nämn en billig önskan, goda dotter,
Att sin skuld hon får betala.”

I Nadeschdas glada öga glödde tåren,
Hennes bleka kinder brunno,
Och, med sammanknäppta händer, för den hög:
Sjönk hon ned på knä och talte:

”Om en bön är mig förunnad, om en önskan,
Gif då, dyra herrskarinna,
Åt den arma, snart förgråtna, ensamblefna
Hennes söners fader åter!”

Rejsarinnan log med sommarns ljusa dager:

”Alltför mycket,” så hon sade,

”Har ni fordrat, en i ära mognad furste,

För två späda furstesöner.

Min furstinna, om er önskan skall beviljas,

Måste ni er lösen öka,

Måste ge också er sjelf åt Katharina,

Med ert hela varma hjerta.”
Sagdt; och, utan att ett svar förbida, räckte
Ät den bedjande hon handen.

Slottets stolta ägarinna stod förstummad,
Furst Potemkin, gref Bestuscheff
Tego båda, blott af folkets skara höjdes
Gladt ett sakta sorl vid porten.

Rysslands moder, Kejsarinnan Katharina,
Till sin adel då sig vände:
”Kavaljerer, låten ordna om min resa;
Sen min stora svit sig ökat,
Får jag längre ej besvåra min värdinna,
Och till mitt Moskwa jag längtar.

